

Το τρελλό νερό: Η αλήθεια, η ψευτιά, η ζωή και ο θάνατος (Φώτης Κόντογλου)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : Σεπτεμβρίου 19, 2008

Η ψευτιά και ο πνευματικός εκφυλισμός απλώνει μέρα με την ημέρα απάνω στους Έλληνες και τους παραμορφώνει. Έναν λαό που ξεχωρίζει ανάμεσα σ' όλα τα έθνη και που είναι γεμάτος πνευματική υγεία, πάμε να τον κάνουμε εμείς, οι λογής-λογής καλαμαράδες, κ' οι άλλοι γραμματιζούμενοι, σαχλόν, χωρίς χαρακτήρα, χωρίς πνευματικό νεύρο, χωρίς πνευματική ανδροπρέπεια, χωρίς χαρακτήρα. Οι διάφοροι φωστήρες βαστάνε από μια πατέντα στα χέρια, και μέρα-νύχτα δουλεύουνε για να «συγχρονίσουν» την Ελλάδα, ενώ στ' αληθινά σκάβουνε τον λάκκο της. Αμυαλα νευρόσπαστα! Ποιόν θα συγχρονίσετε; Αυτό που λέτε εσείς «συγχρονισμό» και «εξέλιξη» είναι μια άθλια παραμόρφωση, σύμφωνα μ' ένα βλακώδες μοντέλλο, οπού κάνανε οι σαρακοστιανοί και κάλπικοι άνθρωποι, που τους λέγει η Γραφή «χλιαρούς», δηλαδή σαχλούς, και για τους οποίους λέγει ο Θεός ότι «μέλλει εμέσαι εκ του στόματος αυτού, ει χλιαροί εισι, και ούτε ζεστοί ούτε ψυχροί» (Αποκαλ. γ' 16).

Μέσα σ' αυτό το καλούπι θέλετε να βάλετε τον λαό, κ' έτσι να χαθεί από πάνω του κάθε πρωτοτυπία, κάθε σημάδι αληθινής ζωής, κάθε χαρακτήρας. Θέλετε, μ' άλλα λόγια, να επιβάλετε στον κόσμο ένα πνευματικό «εσπεράντο», που να καταργήσει κάθε ζωντανή ουσία κ' έκφραση μέσα στους ανθρώπους, δηλαδή έναν πνευματικό θάνατο, ή μια πνευματική παραλυσία. Αυτό το λέτε «συγχρονισμό» και «εξέλιξη»! Ανόητοι κι αναίσθητοι! «Συγχρονισμένο» και «εξελιγμένο» είναι ό,τι είναι ζωντανό, και μοναχά ό,τι είναι πνευματικά πεθαμένο, όπως είσαστε εσείς, αυτό δε μπορεί νά 'ναι ούτε συγχρονισμένο ούτε εξελιγμένο, αφού δεν είναι ζωντανό. Ο συγχρονισμός ο αληθινός είναι κάποια ενέργεια, που γίνεται μόνη της μέσα σε κάθε ζωντανό πλάσμα. Λοιπόν, ποιά Ελλάδα και ποιόν λαό θα «συγχρονίσετε», αφού η Ελλάδα είναι ολοζώντανη κι ο λαός της είναι αείζωος; Θα ζωντανέψετε εσείς τη ζωή, εσείς οι πεθαμένοι και θαμμένοι; Θαρρείτε, πως με τις υστερικές φωνές και με τις θεατρικές σκηνοθεσίες φανερώνεται η ζωή; Μα, ίσια-ίσια, εκεί που παίρνει τη θέση τής ζωής η νεκρή και ψεύτικη απομίμησή της, δηλαδή το είδωλό της, με άλλα λόγια κάποια φτιαχτή σκηνοθεσία τής ζωής, εκεί βέβαια δεν υπάρχει αληθινά η Ζωή. Να, αυτή η άψυχη σκηνοθεσία, αυτή είναι η «εξέλιξη» κι ο «συγχρονισμός» σας. Αυτός είναι ο θάνατος της ψυχής, γιατί η ψευτιά είναι θάνατος κ' η ζωή αλήθεια. Γι' αυτό κ' εσείς, με όλες τις φωνές που βάζετε, και μ' όλες τις δραστηριότητες, και με όλα τα υστερικά ξετινάγματα, έχετε απάνω σας τη μπόχα του θανάτου. Κι αντί να πάτε κοντά στον λαό, που είναι πηγή ζωής, για να πάρετε λίγη ζωή κι αλήθεια, εσείς

θέλετε να τον κάνετε ζωντανόν, εκείνον´ εσείς οι πεθαμένοι να ζωντανέψετε τη ζωή, οι ψεύτες να φανερώσετε την αλήθεια, οι βρουκολάκοι να δώσετε δύναμη και νεύρα στον αντρειωμένον!

Όποιος δεν ζει σύμφωνα με το φυσικό του φτιάξιμο και με τα φυσικά κτίσματα που υπάρχουνε γύρω του, αυτός δεν έχει αληθινή ζωή μέσα του, ούτε φυσική ούτε πνευματική. Όπως ζούνε οι Έλληνες σήμερα, δεν είναι η αληθινή ζωή τους. Το νοιώθουνε κ' οι ίδιοι, κι ας μην το λένε. Λαχταράνε να βρουνε τον εαυτό τους που τον έχουν χαμένον (εκτός από κάποιους, που θαρρούνε πως ζωή είναι μοναχά το φαγοπότι και το «κομφόρ», δίχως κανέναν βαθύν πόθο, χωρίς κανέναν καϋμό). Και κείνος, ακόμα, που δεν έχει συναίσθηση τι είναι αληθινό, έρχεται στιγμή που καταλαβαίνει, πως η ζωή του είναι ψεύτικη, πως δεν έχει κανέναν αληθινό δεσμό ούτε με τον τόπο του, ούτε με τους προγόνους του, ούτε με τις ντόπιες συνήθειες που βγήκανε από την αγάπη κι από τον πόνο, και πως είναι ορφανός και ξένος μέσα στον ίδιο τον τόπο του, σαν τον άσωτο γνιο, και πως, με όλο που θαρρεί πως τρώγει καλά και νόστιμα φαγητά, στ' αληθινά μασά ξυλοκέρατα, φερμένα από ξένους τόπους, οπού είναι αλλοιώτικοι από τον δικό μας.

*

Πολλοί λένε πως είμαι ένας φανατικός, ένας ζηλωτής που βρίσκεται «εκτός της πραγματικότητας», ένας μονομανής, που θέλει κάποια πράγματα που δεν γίνονται και που τα παρακάνει και τα παραλέγει. Έχουνε δίκιο να λένε, πως είμαι φανατικός και ζηλωτής. Μα όποιος είναι ζηλωτής από αγάπη για την αλήθεια, είναι συγχωρημένος. Φωνάζω και στεναχωριέμαι, γιατί η φυλή μας χάνει τα αληθινά πράγματα και παίρνει τα ψεύτικα, κ' έτσι δεν χαίρεται τα τόσα πνευματικά πλούτη που κληρονόμησε, και δεν θρέφεται από το αντρειωμένο και ζωογόνο ελληνικό γάλα, που έθρεψε κι αγρίμια ακόμα και τά 'κανε ανθρώπους. Αυτό το γάλα δεν είναι της δικής μου μάνας, μα της μάνας ολονών μας, που τ' αρνηθήκανε όσοι σας δίνουνε να πihτε αντί για γάλα το φαρμάκι της ψευτιάς που τη λένε «πρόοδο», «εξέλιξη», «κοσμοπολιτισμό», «μοντερνισμό» κτλ. Εγώ στενοχωριέμαι για σας, όχι για μένα, γιατί εγώ έχω αυτό που δεν έχετε, μα αυτό δεν είναι δικό μου μοναχά, αλλά δικό μας. Και γιατί, τάχα, θα υπόφερνα, αν δεν αγαπούσα τ' αδέλφια μου, και δεν φοβόμουνα μην χάσουνε τον θησαυρό; Οι γενεές που έρχονται από πίσω μας, σαν θάλασσες από το πέλαγο, γιατί να ζήσουνε με την ψευτιά και να μην ζήσουνε αληθινά, γιατί να είναι πεθαμένοι-ζωντανοί, αφού η ζωή με την ψευτιά δεν συνταιριάζονται;

Λένε πως τα παραλέγω. Μακάρι να τα παράλεγα κι ας έβγαινα γελασμένος. Μα βλέπω καθαρά, πως μέρα με τη μέρα το πνευματικό αίμα φεύγει από την όψη της φυλής μας, το βλέπω και πικραίνουμαι, όπως βλέπει η μάνα το παιδί της που μαραζώνει. Τί παρακάνω και τί παραλέγω; Δεν βλέπετε πως παραπατάμε, σαν ζαλισμένοι, και δεν ξέρουμε που πάμε; Η ξηνομανία μάς έδερνε πάντα, αφού κι ο

Παυσανίας γράφει: «Ἕλληνες αεί εν θαύματι τιθέασι τ' αλλότρια ἢ τα οικεία». Μα τώρα σαν να χάσαμε ολότελα τα φρένα μας, λες κ' ἤπιαμε το Τρελλό Νερό, που λέγει ένας μύθος ανατολίτικος, και λέμε το ψεύτικο αληθινό, το νόστιμο άνοστο, το μαύρο άσπρο. Και με όλο που πάθαμε αυτή την ξενομανιακή τρέλλα, ωστόσο, επειδή αγαπάμε τον τόπο μας, το αίμα μας και τα δικά μας, θέλουμε να συμβιβάσουμε αυτή την αγάπη μας με την τρέλλα μας (δηλαδή με τη ματαιοδοξία μας), και πάμε σαν το καράβι που δεν έχει τιμόνι, μα που θέλει σώνει και καλά να ισάρει όλα τα πανιά του, για να τσακισθεί πιο γλήγορα απάνω στις ξέρες! Είμαστε σαν τους παλιούς Εβραίους, που αρνηθήκανε τον Θεό τους και προσκυνούσαν τον Βάαλ, μα που φοβόντανε κιόλας μην τους παιδέψει ο Ιεχωβά, κι ο προφήτης Ηλίας τους μάλωνε και τους έλεγε: «Έως πότε υμείς χωλανεείτε επ' αμφοτέραις ταις ιγνύαις;» — «ως πότε θα κουτσαίνετε πότε από τό 'να το ποδάρι και πότε από τ' άλλο; Αν είναι θεός ο Βάαλ, πηγαίνετε ξοπίσω του, αν είναι ο θεός ο Ιεχωβά πηγαίνετε ξοπίσω απ' αυτόν». Έτσι κ' εμείς θέλουμε να τα συμβιβάσουμε τα αταίριαστα και το χάλι μας είναι ελεεινό. Αγαπάμε την Ελλάδα, πονάμε τον τόπο μας, δίνουμε γι' αυτόν τη ζωή μας, κι από την άλλη μεριά σιχαινόμαστε τα δικά μας πράγματα, τα πράγματα της Ελλάδας, είτε φυσικά είναι είτε τεχνητά, είτε συνήθειες, είτε τραγούδια, είτε ψαλμωδίες, είτε εικονίσματα, και θέλουμε τα ξενοφερμένα. Είμαστε, λοιπόν, στα συγκαλά μας; Ρωτώ να μάθω.

*

Έχουμε τέτοιο φως, τέτοιο γαλανόν ουρανό, που τον καυχιόμαστε, και μολαταύτα βάζουμε μαύρα γυαλιά σαν νά 'χουμε πονόματο, και καταδικάζουμε τον εαυτό μας να βλέπουμε ολοένα συννεφιασμένον, σταχτύν ουρανό, τα δέντρα αντί πράσινα να τα βλέπουμε καφετιά, τη γαλανή θάλασσα να τη βλέπουμε θολή και λερωμένη, μόνο και μόνο γιατί τα μαύρα τα γυαλιά είναι μοντέρνα. Οι γυναίκες μας κάνουνε χίλια-δυο για να γίνουνε πιο έμορφα τα μάτια τους, κ' ύστερα βάζουνε μπροστά τους ολόκληρες τζαμαρίες, που φράζουνε όχι μονάχα τα μάτια τους μα και τα μάγουλά τους, σαν νά 'ναι βουτηχτάδες, κι αντίς έμορφα πρόσωπα με αγνά και καθαρά μάτια, βλέπεις νεκροκεφαλές με μαύρες ματότρυπες, μόνο και μόνο γιατί οι νεκροκεφαλές είναι πιο μοντέρνες από τα ζωντανά πρόσωπα με τα έμορφα μάτια. Στο ζαχαροπλαστέιο τραβά η όρεξή τους ένα κανταΐφι ή έναν μπακλαβά ή κανένα ριζόγαλο, και μολαταύτα παραγγέλνουνε κάποιο γλυκό με ξενικό όνομα, κι όσο πιο ασυνήθιστο είναι τ' όνομα, τόσο πιο καλά, κι ας μην κατεβαίνει, φτάνει που κοιτάζουνε οι διπλανοί, «οπισθοδρομημένοι» με απορία για το παράξενο γλυκό που τρώνε! Στη μουσική, όχι μοναχά είναι της μόδας τα ξένα τραγούδια, αλλά και τα τελειοποιούμε. Εδώ τα ιταλιάνικα γίνονται πιο ιταλιάνικα, τα γαλλικά πιο γαλλικά, τα μεξικάνικα, οι χαβάγιες, τα τυρολέζικα ουά-ουά, τα σπανιόλικά. Κι αυτοί που τα τελειοποιούνε είναι κάποιοι παπαγάλοι, που «μιμούνται θαυμάσια» το κάθε τι, και ονομάζονται «καλλιτέχναι και καλλιτέχνιδες του άσματος». Μάλιστα, έχουμε και

κάποιους βαρυσήμαντους, που κάνουνε και εισαγωγή σ' αυτά τα βαθιά και μεγάλα έργα «ενδελεχώς και εμπειριστατωμένως». Κακόμοιρη Ελλάδα! Λέμε κάπου-κάπου και κανένα ελληνικό, ως επί το πλείστον όμως «ενορχηστρωμένο», δηλ. «λεβαντινισμένο» από κάποιον αισθηματίαν ανόητον, που δεν έχει ιδέα ούτε από Ελλάδα, ούτε από λαό, ούτε από χωριό, ούτε από τίποτα! Αυτός ο υστερισμός έχει πιάσει τον κόσμο, κι αν δεν είσαι τέτοιος «μοντέρνος», σε βλέπουνε με λύπη και με καταφρόνηση. Η δεσποινίδα που λέγει «κάθομαι εις την οδόσ τάδε» και πως στο σπίτι της έχει «κομφλόρ» και «τελέφωνο» κλπ., χορεύει «σάμπα», μαδά τα φρύδια της για να μοιάσει με τη σπανή «σταρ», που βλέπει στο «σινεμά», μίλα σαν να μην ξέρει να μιλήσει ελληνικά, κι ο νεαρός Έλλην τρελλαίνεται γι' αυτά τα μοντέρνα χαρίσματα και περιφρονά την αδερφή του πού 'ναι το πρόσωπό της σαν της Παναγιάς, και που είναι νοικοκυρούλα, σεμνή, φρόνιμη Ελληνοπούλα.

Πάντα οι Έλληνες προτιμούσανε τα ξένα από τα δικά τους, τώρα όμως τα μισούνε κιόλας τα δικά τους, μισούνε κι όποιον τα αγαπά και τα κρατά. Τυχαίνει να βρεθεί στο τραμ μια μοντέρνα, και κοντά της να κάθεται καμμιά χωριατοπούλα με το τσεμπέρι, κ' η κακομοίρα κάθεται φοβισμένη, σταυροχεριασμένη, αυτή που γέννησε τον Θανάση Διάκο και τον Νικηταρά, και κοιτάζει την άλλη που χλιμιντρά και ξετινάζει τα κίτρινα μαλλιά της, κ' είναι ένα κανάτι μπογιατισμένο, χωρίς ψυχή, χωρίς πόνο, χωρίς αγνή χαρά, χωρίς τίποτα. Ναι, μπροστά σ' αυτά τα ξόανα κάθεται η Ελλάδα, η αληθινή κ' η βασανισμένη, σταυροχεριασμένη, βουβή, σαν νά 'ναι φταίχτρα!

Αλλά πάμε και παραπέρα: Στις εκκλησιές, και κει μοντερνισμός, και μάλιστα πιο σιχαμερός. Παπάδες, ψάλτες, νεωκόροι, καντηλανάφτες, όλοι κοιτάζουνε ποιος θα ξεπεράσει τον άλλον στον μοντερνισμό. Θέλουνε ξανθιούς Χριστούς, μαντόνες κοκκινομάγουλες και σπανές, αγίους χαμογελαστούς, με κείνο το φαρισαϊκό μειδίαμα που έχουνε οι μοντέρνοι θεατρίνοι, αδιάφοροι για την Ορθοδοξία, νεωτεριστές που δεν θέλουνε το ράσο που φορούσε ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, μήτε το καμηλαύχι, μήτε το τυπικό της εκκλησίας, μήτε την κατανυκτική ψαλμωδία της, γιατί τους κάνει να νοιώσουνε το χάλι που βρίσκεται η ψυχή τους. Άξεστοι κι αμόρφωτοι από αληθινή θρησκευτική γνώση, μιλάνε ολοένα για νεωτερισμούς, για μεγάφωνα, για «αιθούσας διαλέξεων», για «ορατόρια», για «αλτάρια» κλπ. Κοντά τους στέκονται και κάποιοι μουσικοσυνθέτες που «ενορχηστρώνουν» τους εκκλησιαστικούς ύμνους μας, χωρίς να έχουνε ιδέα τι είναι εκκλησία, τι είναι ο πνευματικός της χαρακτήρας, τι είναι η ελληνική ψυχή, και με επιπολαιότητα λεβαντίνικη φτιάνουνε κάποιες μουσικές χωρίς σύσταση, πολύφωνες χορωδίες με υστερικά ξεφωνητά από κάποια γυναικάρια και με χοντροφωνάρες, ξένες για τ' αυτιά μας, ξένες για την καρδιά μας, ξένες για την ψυχή μας, και οι ίδιες ανούσιες και βλακώδεις για κάθε άνθρωπο που δεν τον έχει παραλύσει η ψευτιά.

*

Όλοι αυτοί έχουνε την ιδέα πως είναι οι κλειδοκράτορες «της προόδου και της ζωής του έθνους», ενώ εμείς είμαστε «καθυστερημένοι», στρείδια κολλημένα στο βράχο της παράδοσης, «εχθροί της προόδου», «στοιχεία άχρηστα και πεθαμένα για την μεγάλην αποστολήν του έθνους μας».

Αυτό με κάνει να θυμηθώ τον ανατολίτικο μύθο που είπα στην αρχή: «Μια φορά, λέγει ο μύθος, ήτανε ένας σουλτάνος, καλός και δίκιος, κ' είχε έναν βεζύρη, που ήτανε κι αυτός καλός και δίκιος, κ' ήτανε κι αστρολόγος. Μια μέρα ο βεζύρης λέγει του σουλτάνου, πως είδε κάποια σημάδια στον ουρανό πως θα βρέξει στον κόσμο ένα νερό τρελλό, και πως όποιος το πει αυτό το νερό, θα τρελλαίνεται. Και πως όλοι οι άνθρωποι που ζούνε στην επικράτειά τους θα το πιούνε και θα χάσουνε τα λογικά τους, και δεν θα νοιώθουνε πια τίποτα, μήτε τι είναι σωστό και τι είναι ψεύτικο, μήτε τι είναι καλό και τι είναι κακό, μήτε τι είναι νόστιμο και τι είναι άνοστο, μήτε τι είναι δίκιο και τι είναι άδικο. Σαν τ' άκουσε αυτά τα λόγια ο Σουλτάνος, γυρίζει και λέγει στον βεζύρη: "Αφού θα τρελλαθεί όλος ο κόσμος, πρέπει να κοιτάξουμε να μην τρελλαθούμε κ' εμείς, γιατί αλλιώς πώς θα τους κρίνουμε με δικαιοσύνη;". Του λέγει ο βεζύρης πως ο λόγος του είναι σωστός και πως θά 'πρεπε να προστάξει να μαζέψουνε από το καλό νερό που πίνανε, και να το φυλάξουνε μέσα στις στέρνες, για να μην πίνουνε από το χαλασμένο και κρίνουνε παλαβά κι άδικα, μα δίκια, όπως έχουνε χρέος. Έτσι κ' έγινε. Σε λίγον καιρό έβρεξε στ' αλήθεια, και το νερό ήτανε νερό τρελλό, και τρελλαθήκανε όλοι οι άνθρωποι, και δεν γνωρίζανε οι καϋμένοι τι τους γίνεται, κ' είχανε το ψεύτικο για αληθινό, το κακό για καλό, το άδικο για δίκιο. Μα ο σουλτάνος κι ο βεζύρης πίνανε από το καλό νερό που είχανε φυλαγμένο, και δεν τρελλαθήκανε, αλλά κρίνανε τον κόσμο με δικαιοσύνη. Μα ο κόσμος τά 'βλέπε ανάποδα, και δεν ήτανε ευχαριστημένος από την κρίση του σουλτάνου και του βεζύρη, και φωνάζανε πως τους αδικούνε, και κοντεύανε να σηκώσουνε επανάσταση. Μετά καιρό, σαν είδανε κι αποείδανε, ο σουλτάνος κι ο βεζύρης, χάσανε το κουράγιο τους, και λέγει ο σουλτάνος στο βεζύρη: "Τούτοι οι φουκαράδες αληθινά χάσανε τα φρένα τους, και τα βλέπουνε όλα ανάποδα κι όπως πάμε, μπορεί και να μας σκοτώσουνε επειδή θέλουμε να τους κρίνουμε με δικαιοσύνη για να ευτυχήσουνε. Το λοιπόν, βεζύρ εφέντη, άντε να χύσουμε το καλό νερό από τις στέρνες, και να πιάσουμε να πίνουμε κ' εμείς από το τρελλό νερό, να γίνουμε σαν κι αυτούς, και τότε θα μας καταλαβαίνουνε και θα μας αγαπάνε". Έτσι κ' έγινε. Ήπιανε κι αυτοί από το παλαβό νερό και τρελλαθήκανε, και κρίνανε τρελλά κι άδικα, κι ο κόσμος απόμεινε ευχαριστημένος και πολυχρονίζανε τον σουλτάνο».

*

Θαρρώ πως κάτι παρόμοιο γίνεται και σήμερα στον τόπο μας. Εμείς, όμως, δε θα χύσουμε το λίγο νερό που είναι ακόμα φυλαγμένο μέσα στη στέρνα της παράδοσης. Μα θα πίνουμε απ' αυτό το καλό νερό, και θα καλούμε να πιούνε κ' οι άλλοι Έλληνες, που τους ξεραίνει ο λίβας της ξενομανίας. Να πιούνε και να δροσισθούνε

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<http://alopsis.gr>

από το νερό που βγαίνει από την πέτρα, από το καλό και τ' αθάνατο νερό μας, από «το ύδωρ το ζων».

(Πηγή: «Ευλογημένο καταφύγιο», Εκδ. ΑΚΡΙΤΑΣ)